

Povzetek Sklepa Komisije**z dne 16. maja 2019****v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 53 Sporazuma EGP****(Zadeva AT. 40135 – Forex- Essex Express)***(notificirano pod dokumentarno številko C(2019) 3521)***(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

(2020/C 219/07)

Komisija je 16. maja 2019 sprejela sklep v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 53 Sporazuma EGP. Komisija v skladu z določbami člena 30 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 ⁽¹⁾ v tem povzetku objavlja imena strank in glavno vsebino sklepa, vključno z vsemi naloženimi sankcijami, ob upoštevanju pravnega interesa podjetij do varovanja poslovnih skrivnosti.

1. UVOD

- (1) Naslovniki sklepa so bili udeleženi pri enotni in trajajoči kršitvi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP. Cilj kršitve je bila omejitev in/ali izkrivljanje konkurence v sektorju promptnega trgovanja z valutami G10 na valutnem trgu (FX ali Forex) ⁽²⁾.
- (2) Valute G10 vključujejo USD in CAD, JPY, AUD, NZD, GBP, EUR, CHF, SEK, NOK ter DKK (tj. skupaj 11 valut, kar ustreza tržni konvenciji za valute, zajete z oznako G10). Glavne stranke borznih trgovcev z valutami so upravitelji premoženja, pokojninski skladi, hedge skladi, korporacije in druge banke.
- (3) Promptno trgovanje z valutami zajema (i) vzdrževanje trga: izvrševanje naročil strank za zamenjavo zneska v eni valuti z enakovrednim zneskom v drugi valuti; in (ii) trgovanje za svoj račun: izvrševanje drugih valutnih menjav za upravljanje izpostavljenosti, ki izhajajo iz poslov vzdrževanja trga.
- (4) Promptne trgovalne enote zadevnih podjetij za valute G10 so bile pripravljene trgovati s katero koli od teh valut glede na povpraševanje na trgu. Čeprav so bili sodelujoči borzni trgovci predvsem odgovorni za vzdrževanje trga glede določenih valut ali valutnih parov, so bili pooblaščen tudi za dodatno trgovanje v imenu svojih družb v zvezi s katero koli valuto G10, ki jim je bila na voljo v njihovih poslovnih knjigah, to pa so izvajali v različnem obsegu v zadevnem obdobju, da bi čim bolj povečali vrednost svojega premoženja.
- (5) Pri kršitvi so pomembne naslednje tri vrste naročil, ki zajemajo trgovanje za račun strank (vzdrževanje trga) in so jih izvrševali sodelujoči borzni trgovci:
 - takojšnja naročila stranke za takojšnjo sklenitev posla za določeno vsoto valute, ki temelji na prevladujočem menjalnem tečaju na trgu,
 - pogojna naročila strank, ki se sprožijo, ko je dosežena določena cenovna raven, pri čemer nastane izpostavljenost tveganju borznega trgovca. Naročila so izvršljiva šele takrat, ko trg doseže določeno raven (na primer stop naročilo ali naročilo za dobiček),

⁽¹⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 1.

⁽²⁾ Ta zadeva se ne nanaša na elektronsko promptno trgovanje na deviznem trgu v smislu promptnih poslov z devizami, ki jih knjižijo ali izvedejo zadevne banke na lastniških elektronskih platformah za trgovanje ali z lastniškimi računalniškimi algoritmi.

- naročila strank za izvršitev posla, ko je dosežen določen referenčni devizni tečaj ali „fiksni tečaj“ za določene valutne pare, ki so se v tej zadevi nanašali samo na končne promptne menjalne tečaje WM/Reuters (v nadaljnjem besedilu: fiksni tečaji WMR) in referenčne menjalne tečaje Evropske centralne banke (v nadaljnjem besedilu: fiksni tečaji ECB) ⁽³⁾.
- (6) Sklep je naslovljen na naslednje pravne osebe (v nadaljnjem besedilu: naslovniki):
- UBS AG (v nadaljnjem besedilu: družba UBS),
 - Royal Bank of Scotland Group plc in NatWest Markets Plc ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu skupaj: družba RBS),
 - Barclays PLC, Barclays Services Limited, Barclays Capital Inc in Barclays Bank Plc (v nadaljnjem besedilu skupaj: družba Barclays) ter
 - Mitsubishi UFJ Financial Group Inc. in MUFG Bank, Ltd. (v nadaljnjem besedilu skupaj: družba BOTM).
- (7) Sklep temelji na zbirki dokazov v spisu Komisije ter na jasnem in nedvoumnem priznanju ter pravni kvalifikaciji dejstev, ki so bili vključeni v vloge za poravnavo, katere so vložili naslovniki tega sklepa. Temelji tudi na izrecni in nedvoumni ugotovitvi naslovnikov, da obvestilo o nasprotovanju odraža vsebino njihovih vlog za poravnavo.

2. OPIS ZADEVE

2.1 Postopek

- (8) Preiskava se je začela na podlagi prošnje za imuniteto, ki jo je 27. septembra 2013 vložila družba UBS. Komisija je naknadno prejela začetne prošnje za ugodno obravnavo od družbe Barclays, in sicer 11. oktobra 2013, od družbe RBS pa 14. oktobra 2013. Komisija je 2. julija 2014 družbi UBS odobrila pogojno imuniteto.
- (9) Postopek proti stranem se je začel 27. oktobra 2016, da bi se začele razprave o poravnavi. Med novembrom 2016 in februarjem 2018 je Komisija v skladu z obvestilom o poravnavi v treh krogih razprav o poravnavi opravila dvostranske sestanke in stike z vsako stranjo.
- (10) Kolegij je 24. januarja 2018 odobril razpon glob, ki se bodo verjetno uporabili. Vse strani so nato vložile svoje vloge za poravnavo, v katerih so priznale svojo odgovornost za kršitev (vključno z vlogo in trajanjem udeležbe strani pri kršitvi) ter sprejele najvišji znesek globe, ki naj bi jo naložila Komisija.
- (11) Komisija je 24. julija 2018 sprejela obvestilo o nasprotovanju, vse strani pa so jasno potrdile, da obvestilo o nasprotovanju ustreza vsebini njihovih vlog za poravnavo ter da se še naprej zavezujejo sodelovanju v postopku poravnave. Svetovalni odbor za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje je 6. maja 2019 izdal pozitivno mnenje. Pooblaščenec za zaslišanje je 7. maja 2019 izdal končno poročilo. Komisija je sklep sprejela 16. maja 2019.

2.2 Opis ravnanja

- (12) Sklep se nanaša na kartel Essex Express (imenovan po strokovni klepetalnici družbe Bloomberg, ki vsebuje dokaze o ravnanju) med družbami UBS, Barclays, RBS in BOTM, ki se je izvajal med 14. decembrom 2009 in 31. julijem 2012. Obdobja udeležbe različnih družb so bila različno dolga (glej točko (16)). Kartel je dokumentiran v sporočilih, ki so potekala v dveh klepetalnicah družbe Bloomberg, ki sta sprva delovali vzporedno: (i) „Essex Express „n Jimmy“, ki je vključeval borzne trgovce družb UBS, Barclays in RBS ter (ii) „Grumpy Semi Old Men“, ki je vključeval borzne trgovce družb BOTM, Barclays in RBS. Januarja 2011 se je klepetalnica „Grumpy Semi Old Men“ združila s klepetalnico „Essex Express „n Jimmy“, ki je nadaljevala z delovanjem do julija 2012. Posamezniki, ki so sodelovali v klepetalnicah, so bili borzni trgovci, zaposleni v svojih družbah v zadevnem obdobju, vsi pa so delovali v namenskih trgovalnih enotah za promptne posle in so bili pooblaščenec za trgovanje z valutami G10 v promptnih transakcijah v imenu in za račun družb, v katerih so bili zaposleni.

⁽³⁾ Fiksna tečaja WMR in ECB temeljita na promptnem trgovanju z valutami udeležencev na trgu v trenutku, ko je določen fiksni tečaj WMR ali ECB, ali približno v tem času.

⁽⁴⁾ Dne 30. aprila 2018 je Royal Bank of Scotland plc spremenila svoje ime v NatWest Markets plc.

- (13) Kartel je pomenil enotno in trajajočo kršitev, za katero je značilna obširna in ponavljajoča izmenjava informacij med borznimi trgovci v zasebnih, večinoma večstranskih klepetalnicah, ki je zajemala nekatere tekoče ali v prihodnost usmerjene poslovno občutljive informacije o njihovih trgovalnih dejavnostih. Ta izmenjava informacij je potekala v skladu z naslednjim tihim soglasjem: (i) te informacije se lahko uporabljajo v korist borznih trgovcev in za ugotavljanje priložnosti za usklajevanje njihovega trgovanja; (ii) se te informacije izmenjavajo v okviru zasebnih klepetalnic; (iii) borzni trgovci stranem zunaj zasebnih klepetalnic ne razkrijejo informacij, ki so jih prejeli od drugih udeležencev klepetalnic; ter (iv) te izmenjane informacije ne uporabljajo proti borznim trgovcem, ki so si izmenjavali informacije (v nadaljnjem besedilu: osnovni dogovor). Poleg tega so borzni trgovci v skladu z osnovnim dogovorom občasno usklajevali svoje trgovalne dejavnosti v zvezi s promptnim trgovanjem z valutami G10. Izmenjava informacij naj bi vplivala na dva osnovna dejavnika konkurence pri poklicnem promptnem trgovanju z valutami: upravljanje cen in strokovno obvladovanje tveganj.
- (14) Namesto da bi neodvisno konkurirali glede teh dveh dejavnikov, so se udeleženi borzni trgovci odločali na podlagi pozicij, namer in omejitev svojih konkurentov. Izmenjane sporne informacije so zadevale:
- Izmenjane informacije so razkrile tveganost odprtih pozicij, kar bi borznim trgovcem lahko zagotovilo vpogled v morebitno ravnanje družb pri varovanju poslov pred tveganji. Tako so borzni trgovci pridobili informacije, ki bi lahko bile pomembne za njihove poznejše odločitve pri trgovanju v oknu nekaj minut ali dokler ni prišlo do naslednje izmenjave informacij.
 - Izmenjane informacije o obstoječih ali načrtovanih razponih med nakupnim in prodajnim tečajem so razkrile ponujeno ceno borznih trgovcev za določene pare valut in velikost poslov, kar bi lahko vplivalo tudi na skupno ceno, ki jo stranke plačajo za trgovanje z valutami. Glede na takratne nestanovitne razmere na trgu so lahko te informacije bile koristne tudi drugim borznim trgovcem v obdobju nekaj ur.
 - Izmenjane informacije o trenutnih ali načrtovanih trgovalnih dejavnostih in neizvršenih naročilih strank (stop naročilih, fiksnih naročilih in takojšnjih naročilih), ki so sodelujočim borznim trgovcem pomagale pri njihovih poznejših odločitvah in jim omogočile opredeliti priložnosti za usklajevanje njihovega trgovanja.
- (15) Poleg tega so sodelujoči borzni trgovci, ki so hoteli pridobiti prednost pred konkurenti, ki niso sodelovali v klepetalnicah, občasno usklajevali svoje trgovalne pozicije, da bi vplivali na fiksne tečaje WMR ali ECB.

2.3 Sodelovanje posameznih strani pri ravnanju

- (16) Družbe UBS, Barclays, RBS in BOTM so ravnale, kot je opisano zgoraj, v obdobjih iz naslednje preglednice:

Preglednica 1: Sodelovanje strani v klepetalnicah

BANKA	ESSEX EXPRESS (*)	GRUMPY SEMI OLD MEN (*)
UBS	14.12.2009 – 31.7.2012	
BARCLAYS	14.12.2009 – 31.7.2012	8.9.2010 – 12.1.2011
	6.1.2011 – 31.7.2012	
RBS	14.9.2010 – 8.11.2011	16.9.2010 – 12.1.2011
BOTM	12.1.2011 – 12.9.2011	8.9.2010 – 12.1.2011

(*) Datum začetka in konca udeležbe vsake banke v klepetalnici Essex Express je v krepkem tisku.

2.4 Geografski obseg

- (17) V geografskem smislu je kršitev zajemala vsaj celoten EGP.

2.5 Pravna sredstva

- (18) Za sklep se uporabljajo Smernice o načinu določanja glob iz leta 2006 ⁽⁵⁾. Sklep nalaga globe subjektom Barclays, RBS in BOTM iz točke (6).

2.5.1 Osnovni znesek globe

- (19) Komisija meni, da je primerno uporabiti približek vrednosti prodaje kot izhodišče za določitev zneskov glob, ker se pri promptnih poslih z valutami G10 ne ustvarja nobena vrednost prodaje, ki bi bila neposredno sledljiva v računovodskih izkazih strani.
- (20) Komisija je približke ustreznih vrednosti prodaje določila na naslednji način:
- Prvič, Komisija je upoštevala letne hipotetične zneske, ki jih je uporabila zadevna družba za promptne posle pri trgovanju z valutami G10, ki jih je sklenila z nasprotno stranjo, ki se nahaja v EGP. V ta namen Komisija meni, da je ustrežnejše, da je približek vrednosti prodaje neposredno osnovan na prihodkih, ki so jih strani imele v mesecih, ko so sodelovale pri kršitvi, ti prihodki pa so bili nato preračunani na letni osnovi.
 - Drugič, Komisija je te zneske pomnožila z ustreznim prilagoditvenim faktorjem, ki je enoten za vse strani in odraža veljavni razpon med nakupnim in prodajnim tečajem pri promptnih poslih valut G10. Ta faktor je vsota dveh elementov: en se nanaša na dejavnosti vzdrževanja trga, drug pa na trgovanje za lastni račun.
- (21) Za družbe, ki so predložile dodatne vloge za poravnavo v okviru zadeve 40.135 – Forex (ki jih ta sklep ne zajema), se je Komisija po lastni presoji odločila uporabiti objektivni korekcijski faktor, ki odraža stopnjo časovnega prekrivanja, da bi se tako izognila morebitnemu nesorazmernemu izidu. V okviru tega sklepa je to privedlo do korekcijskih faktorjev za potrjene vrednosti prodaje družb UBS, Barclays in RBS.

2.5.2 Prilagoditve osnovnega zneska

2.5.2.1 Obteževalne okoliščine

- (22) V tem primeru se ne uporabljajo nobene obteževalne okoliščine.

2.5.2.2 Olajševalne okoliščine

- (23) Olajševalne okoliščine se uporabljajo za družbi UBS in BOTM zaradi omejene udeležbe, kar pomeni 5-odstotno zmanjšanje za vsako družbo. Nobena od teh družb ni vedela za klepetalnico Grumpy Semi Old Men oziroma Essex Express, n Jimmy v obdobju pred združitvijo.

2.5.2.3 Posebno povišanje za odvrčanje

- (24) Da se zagotovi zadosten odvrčalen učinek glob, lahko Komisija zviša globe, ki se naložijo družbam s posebno velikim prometom, ki presega prodajo blaga ali storitev, na katero se kršitev nanaša ⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ UL C 210, 1.9.2006, str. 2.

⁽⁶⁾ Točka 30 Smernic o načinu določanja glob iz leta 2006.

(25) V tej zadevi je treba uporabiti odvrtaalni množitelj za globe, ki se naložijo družbi BOTM.

2.5.2.4 Uporaba omejitve na 10 % prometa

(26) Kot je določeno v členu 23(2) Uredbe (ES) št. 1/2003, v tej zadevi nobena globa ne presega 10 % skupnega prometa družbe v poslovnem letu pred datumom tega sklepa (⁷).

2.5.2.5 Uporaba obvestila o prizanesljivosti iz leta 2006: znižanje glob

(27) Družbi UBS se odobri imuniteta pred globami. Poleg tega je Komisija družbi Barclays priznala 50-odstotno znižanje globe, družbi RBS pa 25-odstotno znižanje globe.

2.5.2.6 Uporaba obvestila o poravnavi

(28) Na podlagi uporabe obvestila o poravnavi je bil znesek glob, naložen vsem družbam, znižan za 10 %, to znižanje pa je bilo prišteto morebitni nagradi iz naslova prizanesljivosti.

3. SKLEP

(29) V skladu s členom 23(2) Uredbe (ES) št. 1/2003 se naložijo naslednje globe:

(30) Preglednica 2: Zneski glob za kršitev

Podjetje	Globe (v EUR)
UBS	0
Barclays	94 217 000
RBS	93 715 000
BOTM	69 750 000

(⁷) Komisija je od bank zahtevala, da predložijo svoj skupni promet na podlagi bruto in neto osnove. Globe ne presegajo 10 % skupnega prometa za katero koli od zadevnih družb, ne glede na celotni uporabljeni promet (bruto ali neto).